

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliæ Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.4. Vt perfecte in Deo maneremus, nobiscum manete voluit in SS.
Sacramento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

IX. Exhortatio ad meliorem vite frugem.

me cognosceres? Quomodo mundana te rapit voluptas, Martialia conuiuia, contumelie vindicta, in pudicitie delectatio, denariorum luctum, vt propter quamlibet rem, pauca dico, propter leuam recreationem Deum delectas & nihili facias si illum ex tua propellas societate. Talis autem est Dei misericordia, vt quotiescumque volueris, illum inuenias, & vt semper dum illo indigeris non necesse tibi sit multo illum ad te labore adducere, manere tecum vult in SS. Sacramento: vt dum te digne ad eius preparas receptionem, illum habeam ita tibi vicinum vt tu in ipso maneas, & ipse in anima tua: vt sic illum complexus ita tibi vnium, tanto certius tibi constet calamitatibus tuis remedium & iam dum cognosces quam necessarius vite tue & conseruationi Deus sit, vt haec tibi non deficiat dum illam intendis, se tibi in perpetuum liberaliter exhibet, & quod quotiescumque illum volueris, & vt si inimici tui potentissimi vires tuas conatu fuerint euertere vt te superent, tibi Dei vires non deficient, quibus contra eos praeualeas ipsique superent, se Deus totum tibi tradiditque illo modo vt illi te vniue valeas, & ipse tibi vniat: quatenus dum te gloriaris sic illi vicium, de eius non dubites protectione, & remedio tuis afflictionibus opportuno, atque maxime in signum bonorum tuorum secunda gaudeas possessione.

h. 4. Vt perfecte in Deo maneremus nobiscum manere voluit in SS. Sacramento.

I. Deus summo-pere nostrum de-siderat bonum.

Multo studiosius Deus nostrum intendit commodum quam nos ipsi & sicut claris cognoscit quam nos medium quo nasciscamur illud quod nobis maximi refert, ita semper conatur nobis illud, & proponere & persuadere. Maximum animae nostrae bonum consistit in eo quod creaturas celeriter transeamus & in illo sistamus qui est vltimus noster finis, & quemadmodum possessio vltimi nostri finis cumulus est nostrorum omnium bonorum, vt in illis finis securi, cum ipse tantum sit vltimus noster finis, semper adlaborauit vt illi tantum vniemur, cum maximum creaturae bonum in vniene cum vltimo suo fine consistat: & ea fuit ratio ob quam semper esse voluit solus Deus, sic vt nunquam permittitur sit alium cum illo nostrae vniui voluntati. Hoc principale

nobis praeceptum imposuit: Diligi Dominum Deum tuum cuius cordi tua, & ex tota anima tua, & ex omnibus viribus tuis. Hoc tenent, inquit Deus, me primum hoc a te respicere vt voluntatem tuam praeter me nemini tradas, creatum meum tantum, exclusis alijs, amorem admittat, animam tuam solus ego possideam, excludantur alijs: intellectus tuus is tantum intendat vt cognoscat, quanta tui gratia fecerim vt ita me solum diligere tenearis, nihil nisi Deus ipse tuam occupet voluntatem: hoc effugiat vt eo modo maxima nobis bona conueniat. *Pallium breue est, & verumque speritum parit.*

Nostrae voluntatis amor limitatus est, Pallium valde breue, vestisque quae plures nequeat operire, unde si ad vnum quid melius, necesse est ab alio se diuerat, ac prompte conatus non potest adesse: vt autem principiorum nampe Deo non deficiat, intereo ipse solus in hunc locum petit. Hinc magna illa Deo sollicitudo ait: Non habebis Deum alienum ceram. Nihil nisi tibi permittit fieri adorationem, illam sibi soli referant, & omne illud quod ipse non efficit, habuit vt quid voluntati non proprium sed vt Deum eius alienum, & sicut illi care voluit Deus possessionem rei alienae sed, proprie, intereo desiderium illi abstulit alterius quam sui praeferens: est enim Deus eius, & quia talis est, vult vt illum habeat tanquam rem propriam atque ad nullam aliam deficiat: *Videte quod ego sum sic Deus, & non sit alius Deus praeter me: solus ego sum Deus humanae voluntatis & extra me nullus est alius q. d. nullum alium intendere debet finem nec bonum quo moueatur eius inclinatio, pariter me solum, quia qui quid appetit voluntas dirigi debet vt tantum me abundantius possideat.*

Postquam Patriarcha Iacob Deum vidit mystico innumum scale de caelo descendenti, cuiusque quibus illum Deum promissis demereret multa eaque magna in gratitudinem illi obtulit: *Votum vni deo nisi fuerit Dominus mecum Gen. 28. & confiteris me in via per quam ego ambulo, vni mihi Dominus in Deum, cuius omniaque quae delectantur mihi de cetero offeram tibi. Hoc singulari fuit illius votum: Erit mihi Dominus in Deum. Quid hoc o Iacob, quid Deo promittis, quale hoc votum, Erit mihi Dominus in Deum? D. Thom. cum ait: tota schola Theologorum conclusit votum esse illud debere de aliquo maiori bono quam illud ad Deum quod obtingitur, quod liberum esse debet & spontaneum, ita vt possimus illud non vniere Deo*

illi cui vouemus: cum autem Dominum habere in Deum non fuerit liberum Jacob, nec spontaneum, imo necessarium & obligatorum: an inde manet Deo bonum ex eo quod Jacob illi promittit: *Erit mihi Dominus in Deum?* forte Deus non est quamuvis Jacob illum ut talem non habeat? Indubie non ego facio Deum, quia illum mihi ut talem propono: etenim sine hoc iam Deus est. Argumentum hoc est quod D. Hilar. conuincit hypocrisis sibi persuadentes se rem facere Deo grauisimam dicendo: *Dominus Domine, dum cor ad eus habent obedientia longe separatam: quasi vero Deus non esset nisi illum hoc nomine uocarent.* Si igitur promissum Deo factum de bono non sit eminentiori quod illi speraretur, quale uotum hoc est Jacob: *Erit mihi Dominus in Deum?* Hæc communis est expositio: promissum Patriarcha: *Erit mihi Dominus in Deum* non absolute: quia ad hoc iam ex lege Diuina tenebatur, sed in ordine ad particularem uenerationem nouumque cultum quo illum uenerari pollicebatur, nempe dum illi altare edificaret, offerretque decimas, ad quæ omnia non tenebatur, tunc autem se ad singularem nouamque dedebat obligationem: & ita insinuat uisetur D. Thom.

Aliorum opinio est quod Jacob nouo se uoluerit uoto Deo obstringere, præter illud ad quod iam vi legis Diuinæ tenebatur, nempe: quod Dominus illi esset in Deum: quia uotum etiam esse potest de illo in ordine ad quod homo particulari tenetur obligatione, cuius obligationi se & altero uult obligare uoto. Itaque tunc non solum obligatur ex uirtute & obligatione legis sed etiam per uirtutem particularem religionis, secundum quam homo stare tenetur promissis à se Deo factis. Circa hoc eleganter more suo disputat Casertanus: & declarat D. Thom. dicens: eum noluisse dicere quod promissum illud Jacob uotum fuerit proprie & rigore sumptum sed forma aliqua limitata. Porro si diligenter attendamus quod ait D. Tho. & eius uerba perscrutemur, colligimus uotum fuisse eminentissimum, cælesti Diuinaque plenè Philosophia quæ nostrum confirmat argumentum: quod scilicet Jacob singulari quadam uoluerit ueneratione Deum colere, uotum illi uolens, affectuque cordis sui illi totaliter in omnibus actionibus suis offerens: quod in omnibus illis Deo tantum beneplacitum intenderet, nec ad aliud affectum suum & desiderium desisteret. *Erit mihi Dominus in Deum.*

Hoc uoluit illi uerbis hisce promittere, & omnes nationes per nomen hoc Deus primam intelligunt causam principalem & uniuersalem, de qua uelut de communi principio omnia procedunt, & ad quam uelut ad ultimum suum finem cuncta diriguntur: itaque habere Dominum in Deum nihil erit aliud quam illi uoluntatem suam omnesque dedicare affectus: ita ut aliud nihil uelit, aliud nihil prætendat, quærat & diligit: præter ipsum solum, atque ad ipsum solum dirigat quicquid fecerit & desiderauerit uelut ad ultimum finem cuius amore tantum eius mouetur affectus: & ita quod obtulit Jacob, uotumque ab eo factum, hoc fuit uita se Deo totum consecraret, & in eo tantum speraret, illique soli omnia opera sua, actiones, & cogitationes offerret, illi ut ultimum sibi finem proponens: Non dixit: *Erit mihi Dominus pro Deo*, sed *erit mihi Dominus in Deum*: ut enim aduenit ex D. August. D. Thom. præpositio *Innotum* significat animam quo se mouet & dirigit ad aliquod. Et quia Jacob promittebat omnes motus suos & affectus animæ in Deum solummodo dirigendos, amoremque suum in illo fingendum ideo uotum hoc emittens ait: *Erit mihi Dominus in Deum.* Et quia omne bonum nostrum in eo consistit, ideo nos uult obligare Deus, ut ipsum solum colamus ut Deum, & ad ipsum solum uelut ad ultimum finem nostrum omnia dirigamus: ita ut uoluntas nostra nihil præter ipsum exoptet, illique se totum tradat: & hoc modo habere Dominum in Deum res est plane singularis quam ut excellentem nobis sacra Pagina manifestat.

In hac testimonium habemus irrefragabile quod nobis scriptum reliquit D. Ioan. in Apoc. Ostendit D. August. reuelatum illi fuisse statum beatitudinis & gloriæ sanctorum, qua in cælo persueunt impleto huius uitæ termino: Deus autem apparet illi sub symbolo pretiosissimæ illius ciuitatis Hierusalem, omni lapide pretioso, diuitijs, decore, & maiestate circumquaque præfulgentis: *Eccæ tabernaculum Dei cum hominibus, & habitabit cum eis, & ipsi populus eius erunt. Ipse Deus cum eis, erit eorum Deus.* Verba hæc singularia continent mysteria. Tabernaculum de quo loquitur, est magnificum illud solium quod erexit Deus in gloriæ suæ demonstrationem, quod esse uoluit thronum suum eminentissimum, in quo semper residens suam manifestaret excellentiam. Est igitur congregatio & societas in qua coniuncti omnes beati in amore perfecti.

V. Quid sit habere Dominum in Deum.

Tract. 19. in Ioan. Ser. 6. de uerb. Domini. 2. 2. 9. 2. 1. 2.

15. Lib. 20. de ciu. c. 16. c. 17. VI. Explicatur per statum beatitudinis. Apoc. 21. 1.

perfecto, & æterna quam contemplantur gloria fruuntur velut ciues caelestes, civitatem fundant sanctam Hierusalem Triumphantem & gloriosam iuxta illud D. Augustini. *Civitas est civitas unius.* Vnde civitas quam vidit D. Ioann. alia non fuit, quam unio & societas sanctorum civium caelestis illius curiæ: quinimo nomen quod illi adscribit eius spectator, nostrum confirmat intentum: *Ecce tabernaculum Dei cum hominibus:* quod ait Rupert. idem est ac: *Ex hominibus:* quia totum illud tabernaculum edificatur & exurgit ex hominibus iustis & sanctis solum ascendentibus ut ciues adscribantur caelestis illius Hierusalem.

VII.
Quid sit esse Deum in civ.

Et continuo subiungit: *Et habitabit civis eius,* id est, *in eis,* quia Deus est eorum, atque ut talis se totum illis tradit ut toto illo perficiatur: *Es ipse Deus cum eis civis eorum Deus:* quia se totum beatis communicans, erit cum eis eorum Deus. Et quid hinc sequetur? *Et ipse populus eius erunt:* quia illum ut Deum suum venerabuntur, illi totum suum dedican lo affectum, & ad ipsum omnes suas adiones, amorem, & gaudium dirigendo: ita ut aliud nihil desideraturi sint, amari & perficendi nisi ipso solo. Hoc est esse Deum in illis velut in throno & illos in Deo velut in centro & ultimo suarum sine actionū. Sæpe diximus eo quod SS. Sacramentum pignus sit gloriæ, quandam habeat cum illa conformitatem & proportionem: quod enim de illa dicitur facile potest huic applicari. Vnde si D. Aug. asserat D. Ioann. statum ostensum fuisse beatitudinis & gloriæ electorum, optime licet dicere in verbis illis quæ audiuit significare voluisse statum SS. Sacramenti: est etiam tabernaculum Dei & Sancta Sanctorum in qua Christus Sanctus Sanctorum latet Sacramentatus: vocatur tabernaculum Dei ubi habitat cum hominibus: quia habitaturus cum illis Christus perpetua societate comes, mansit sub speciebus sacramentalibus: & si velimus dicere quod est ex hominibus, intelligendum est quod dum homines sese ununt in communione SS. Sacramenti, erigant Ecclesiæ tabernaculum in amore & charitate: est etenim congregatio fidelium: quia hoc est amoris Sacramentum & hæc congregatio illi quasi insinatur & incorporatur quia ut eius materia, nempe panis & vinum ex multis conficitur granis multique racemis ex quibus panis punitur & vini liquor emanat: ita fideles in hoc SS. Sacramento passiter ununt, corpus efficiunt mysticum congregationem nempe Eccle-

VIII.
Applicatur hæc V. Sacramento.

siæ quæ ex unione affurgit quæ inter se conveniunt uniformes & in illo congregati: *Panus panis & vinum corpus multum omnes qui de uno pane & de uno calice participamus.*
Hic adest Deus veluti in proprio celitudinis & gloriæ suæ residens throno: ut enim infra dicendum Christus hæc Divina sua participata tributa, omnipotentis, sapientis, misericordis & iustitiae: & sicut beatus Deus est eorum Deus, quia se totum illis in statum gloriæ communicat: ita & hic ubi Christus se totum iustus communicat, dicere nobis licet quod officium implet Dei eorum. Imo hoc ipsum nobis in Evangelio declaratur: *in me manet & ego in illis.* Manet Deus in iustis: quia in SS. Sacramento se Deum ostendit eorum perfecta & integra sui traditione: cum in illo tribuat eis corpus suum, animam & divinitatem idque ut eos obliget quatenus eum habeant & venerentur ut Deum suum, id est ut se totos suosque omnes affectus integre illi deducant, ut ita in ipso maneant: *In me manet,* & votum offerant Patriarchæ Jacob, illum ut Deum suum habentes atque in signum venerationis decimas cum Jacob illi persolventes: *Et de omnibus quæ dederis mihi, decimas offeram tibi.* Quo verbo non tantum in licet quod decimam bonorum suorum partem illi consecraret, sed quidquid in illo esset totum Deo dedicaret. Dixit cum D. August. D. Greg. numerum denarium esse perfectum, integrum complementum & omnium numerorum simplicium collectionem: & id quia omnes comprehendit: unde indicat vult 4. 3. quod totius essentia suæ complementum perficit. *Lib. 10. n. 2. hæc cum sumum, bonaque omnia Deo esse oblaturus, ut per hæc universalem adeo congratio rem ostenderet quod illum ut Deum suum honoraret: quandoquidem perfecte traderet quidquid erat & quidquid in illo poterat inveniri. Hæc illa est perfecta traditio a nobis facienda Deo in SS. Sacramento: ut in nobis verificetur illud: *In me manet & ego in illis.**

siæ quæ ex unione affurgit quæ inter se conveniunt uniformes & in illo congregati: *Panus panis & vinum corpus multum omnes qui de uno pane & de uno calice participamus.*

Hic adest Deus veluti in proprio celitudinis & gloriæ suæ residens throno: ut enim infra dicendum Christus hæc Divina sua participata tributa, omnipotentis, sapientis, misericordis & iustitiae: & sicut beatus Deus est eorum Deus, quia se totum illis in statum gloriæ communicat: ita & hic ubi Christus se totum iustus communicat, dicere nobis licet quod officium implet Dei eorum. Imo hoc ipsum nobis in Evangelio declaratur: *in me manet & ego in illis.* Manet Deus in iustis: quia in SS. Sacramento se Deum ostendit eorum perfecta & integra sui traditione: cum in illo tribuat eis corpus suum, animam & divinitatem idque ut eos obliget quatenus eum habeant & venerentur ut Deum suum, id est ut se totos suosque omnes affectus integre illi deducant, ut ita in ipso maneant: *In me manet,* & votum offerant Patriarchæ Jacob, illum ut Deum suum habentes atque in signum venerationis decimas cum Jacob illi persolventes: *Et de omnibus quæ dederis mihi, decimas offeram tibi.* Quo verbo non tantum in licet quod decimam bonorum suorum partem illi consecraret, sed quidquid in illo esset totum Deo dedicaret. Dixit cum D. August. D. Greg. numerum denarium esse perfectum, integrum complementum & omnium numerorum simplicium collectionem: & id quia omnes comprehendit: unde indicat vult 4. 3. quod totius essentia suæ complementum perficit. *Lib. 10. n. 2. hæc cum sumum, bonaque omnia Deo esse oblaturus, ut per hæc universalem adeo congratio rem ostenderet quod illum ut Deum suum honoraret: quandoquidem perfecte traderet quidquid erat & quidquid in illo poterat inveniri. Hæc illa est perfecta traditio a nobis facienda Deo in SS. Sacramento: ut in nobis verificetur illud: *In me manet & ego in illis.**

g. s. Manet Christus cum hominibus in SS. Sacramento, ne querant illum, cum secum habeant, & ita ad alium non divertant.

Monet D. August. illam questionem, erit infideles Deo Israel nunquam crederent templum, quandoquidem cuiusque Deo, quem cognoscebant, continuo templum adificarent.